

Spis treści

Przedmowa do polskiego wydania	9
Podziękowania	17
Wstęp. Ciężar pamięci	19
Płynna tożsamość i Ziemia Obiecana	20
Pierwsza opowieść: o dwóch dziadkach imigrantach	20
Druga opowieść: o dwóch przyjaciółach autochtonach	25
Trzecia opowieść: o dwóch (nie) żydowskich studentkach	30
Zaszczepiona pamięć i historia kontrafaktyczna	35
Rozdział 1. Tworzenie narodów. Suwerenność i równość	49
Słownictwo – lud i wspólnota etniczna	51
Naród – granice i definicje	59
Od ideologii do tożsamości	70
Od mitu etnicznego do obywatelskiego świata wyobrażeń	77
Intelektualista – książkę narodu	88
Rozdział 2. „Mitohistoria” – na początku Bóg stworzył lud	101
Szkic historii żydowskiej	103
<i>Stary Testament</i> jako „mitohistoria”	111
Rasa i naród	119
Debata historyków	123
Wizja protonarodowościowa – spojrzenie ze „Wschodu”	131
Etap o charakterze etnicznym – spojrzenie z „Zachodu”	141
Początek historiografii w Syjonie	147
Polityka i archeologia	156
Ziemia się buntuje	166
<i>Biblia</i> jako metafora	175

Rozdział 3. Wymysł wygnania: prozelityzm i konwersja	183
Rok 70 naszej ery	185
Wygnanie bez wypędzenia – historia w niespokojnym rejonie	193
Przymusowa emigracja „ludu”	202
„Wielu przechodziło na judaizm”	210
Machabeusze narzucają judaizm swoim sąsiadom	217
Od obszaru hellenistycznego po Mezopotamię	225
Prozelityzm żydowski w cesarstwie rzymskim	232
Prozelityzm w świecie judaizmu rabinicznego	241
Smutny los mieszkańców Judei	248
Pamięć i zapomnienie „ludu ziemi”	253

Rozdział 4. Przemilczane obszary. W poszukiwaniu utraconego (żydowskiego) czasu	263
„Arabia Felix” – Nawrócone królestwo Himjarytów	266
Fenicjanie i Berberowie – Tajemnicza królowa Kahina	275
Żydowski kaganowie? Dziwne imperium na Wschodzie	290
Chazarowie i judaizm: historia miłosna	299
Współczesne badania na temat Chazarów	312
Zagadka – pochodzenie Żydów Europy Wschodniej	324

Rozdział 5. Rozróżnienie. Polityka tożsamościowa w Izraelu	339
Syjonizm i dziedziczność	347
„Naukowy” automat i rasistowski garb	367
Budowanie państwa „etnicznego”	378
„Żydowski i demokratyczny” – oksymoron?	394
Etnokracja w erze globalizacji	413

Bibliografia	422
---------------------------	-----

Indeks	425
---------------------	-----

Kiedy powstał naród żydowski? Cztery tysiące lat temu, czy też wyszedł spod pióra żydowskich historyków w XIX w., którzy wykorzystując tradycję biblijną odtworzyli dzieje ludu, stanowiące podstawę do kształtowania przyszłego narodu?

W duchu historii kontrafaktycznej profesor Shlomo Sand zabiera nas w podróż przez „długą” historię Żydów. Czy mieszkańcy Judei zostali wypędzeni po zburzeniu Drugiej Świątyni w 70 r. n.e., czy jest to chrześcijański mit, który przenknął do żydowskiej tradycji? Autor pokazuje, jak od XIX wieku czas biblijny zaczął być traktowany przez pierwszych syjonistów jako czas historyczny, czas narodzin narodu.

Nie jest to kronika wydarzeń, ale przede wszystkim krytyka obowiązujących historycznych dogmatów. Autor rozpoczyna od pytania zadanego przez historyka Marcela Detienne'a: jak „odnacionalizować” historie narodowe? Próbuje też wskazać co było faktem, a co projekcją w przeszłość narodowych marzeń.

Shlomo Sand, profesor historii na uniwersytecie w Tel Awiwie urodził się w Linzu (Austria) w 1946 roku. Zajmuje się historią idei i rolą inteligencji we współczesnym społeczeństwie, związkami kina z historią oraz rolą idei narodowej w budowie państw. Tematom tym poświęcił wiele artykułów i książek w językach francuskim, angielskim i hebrajskim.